

Koninklijke Commissie voor Geschiedenis

Jaarverslag 2006

De Commissie vergaderde op 11 februari, 24 juni, 7 oktober en 16 december. Het bureau vergaderde op dezelfde data.

1. Doelstellingen

Voornoemd koninklijk besluit van 1 april 1976 bevestigt de opdracht die aan de Commissie werd toegewezen bij haar oprichting in 1834. Deze opdracht bestaat erin 'de schriftelijke bronnen met betrekking tot de geschiedenis van België op te sporen, te registreren, uit te geven en te onderzoeken, kritische studies over deze bronnen te publiceren en werkinstrumenten ter beschikking van de geschiedkundigen te stellen'.

Als gevolg van de evolutie van de maatschappij en de vooruitgang van de historische wetenschap moet de Commissie op meer gevarieerde wijze dan in het verleden tegemoetkomen aan deze doelstellingen. Terwijl ze voortgaat met de publicatie van op papier gedrukte teksten, gaat de Commissie steeds vastberadener de weg van de elektronische uitgaven op.

De Commissie neemt zich ook voor ontmoetingen en colloquia te organiseren rond de thema's die zij behandelt. Ze geeft ook blijk van het streven om de samenwerkingsprogramma's met Belgische en buitenlandse instellingen verder te ontwikkelen. Via al deze acties en de persoonlijke of officiële contacten van haar leden levert de Commissie een belangrijke bijdrage tot de ontwikkeling van de historische wetenschap in binnen- en buitenland. De verschillende aspecten van dit actieve beleid worden hierna nader beschreven (2. Publicaties, 4. Activiteiten en internationale betrekkingen).

De Commissie meent dat zij een bijzondere verantwoordelijkheid draagt in de vorming van jonge onderzoekers. Op grond van de ervaring die zij ter zake bezit, wil ze bij hen de edities van teksten stimuleren. De regels die de Commissie op dit gebied hanteert, genieten immers internationale erkenning. Anderzijds zouden zonder haar hulp slechts weinig geschiedkundigen zich deze heel veeleisende maar voor het onderzoek onmisbare taak getroosten. Daarom heeft de Commissie de Prijs Bryce and Mary Lyon in het leven geroepen (cf. infra).

De leden van de Commissie hebben altijd speciale aandacht besteed aan de zichtbaarheid van de Commissie, zowel in België als in het buitenland. De website van de Commissie (www.crhistorie.be of www.kcgeschiedenis.be) draagt in grote mate bij tot het vergroten van die zichtbaarheid. Tussen mei 2005, toen werd begonnen met het bijhouden van regelmatige statistieken, tot december van datzelfde jaar, werden 11.685 bezoekers geteld en waren 32.234 pagina's geraadpleegd. Voor 2006 bedragen de resultaten respectievelijk 41.690 en 101.648. Op basis van het maandgemiddelde is het eerste cijfer gestegen met 108% en het tweede cijfer met 84%. De website is ondergebracht op de server van de Koninklijke Bibliotheek van België en biedt, in het Nederlands, het Frans en het Engels, een gedetailleerde en geïllustreerde voorstelling van de geschiedenis, de samenstelling, de doelstellingen en de verwezenlijkingen van de Commissie. De website bevat ook de

volledige catalogus van de publicaties, met zoekmogelijkheden vertrekkende van de auteursnaam, woorden van de titel of sleutelwoorden. De laatste volumes en de nieuwigheden worden voorgesteld aan de hand van een samenvatting.

2. Publicaties

In haar *Handelingen* en de reeksen boekdelen (Collecties in-4°, in-8°, Verzameling van de Akten van de Belgische vorsten, Documenten met betrekking tot het internationale statuut van België sinds 1830, Bronnen over de geschiedenis van België tijdens de Tweede Wereldoorlog, Werkinstrumenten, Thesaurus diplomaticus op cd-rom enzovoort) publiceert de Commissie onuitgegeven teksten over het nationale verleden die in België of in het buitenland worden bewaard. Deze collecties tellen op dit ogenblik meer dan 220 titels die alle periodes van de geschiedenis beslaan. De Commissie beseft dat het noodzakelijk is meer aandacht te besteden aan de hedendaagse tijd. Zo wil ze door middel van een strenge methodologie het verzamelen en ter beschikking stellen ontwikkelen van interviews en getuigenissen van belangrijke figuren die, in verschillende sectoren van de samenleving, hun stempel hebben gedrukt op de laatste decennia. Terwijl dit voor de andere tijdperken niet het geval is, gaat ze op dit vlak onvermijdelijk de concurrentie aan met de vele al dan niet wetenschappelijke verspreidingskanalen betreffende de geschiedenis van het heden.

De omvang van de documentatie die voor publicatie in aanmerking komt, dwingt de Commissie ertoe keuzes te maken en prioriteiten te bepalen. Dit is des te meer het geval omdat het aantal documenten voor de hedendaagse tijd voortdurend toeneemt. Niet alle archiefstukken of handschriften zijn even interessant. Anderzijds heeft ook de steeds grotere beperking van de materiële middelen waarover de Commissie beschikt belangrijke gevolgen. Bijgevolg heeft de Commissie strenge selectiecriteria vastgesteld. Zo krijgen soorten bronnen en teksten die vrij onbekend zijn of die als voorbeeld kunnen dienen voor de gemeenschap van onderzoekers voorrang. De vier commissarissen die conform het reglement belast zijn met de controle van de wetenschappelijke kwaliteit van de ingediende manuscripten, houden dus ook rekening met hun relevantie onder deze invalshoek.

In 2006 zijn twee volumes verschenen:

- **M.-A. ARNOULD, *Les dénombrements de foyers dans le comté de Hainaut (XIVe – XVIe siècles)*, XXIV-771 p., 2 kaarten (verzameling groot in-8°).** Om tegemoet te komen aan een constante vraag heeft de Commissie beslist over te gaan tot de anastatische editie, maar in een kleiner formaat, van dit werk dat in 1956 is verschenen in de verzameling in-4°. De Commissie overweegt om in de toekomst gevolg te geven aan dit soort vragen door middel van elektronische publicaties en de raadpleging van uitgeputte werken op haar website mogelijk te maken
- ***Recueil de documents relatifs à l'histoire de l'industrie drapière en Flandre. Deuxième partie. Le Sud-Ouest de la Flandre depuis l'époque bourguignonne, t. IV, Tables, par Stijn MEERSSEMAN, XIII-89 p.*** Deze index was absoluut noodzakelijk voor een optimaal gebruik van de documenten, goed voor bijna tweeduizend pagina's en rijk aan patroniemen en toponiemen, die in de eerste drie volumes zijn samengebracht. Het werk werd opgedragen aan de nagedachtenis van onze betreurde

confrater Carlos Wyffels die, door middel van geduldig archiefonderzoek, de onderneming had voltooid die was onderbroken als gevolg van het overlijden van haar initiatiefnemer, Henri-E. de Sagher.

- **Deel 171, 2005, fasc. 1-4 van de *Handelingen*** telt 429 pagina's en is in 2006 verschenen.

Naast het administratieve gedeelte (vergaderingen in 2004 en verslag over het jaar 2003) bevat dit deel zes wetenschappelijke bijdragen.

- Véronique FLAMMANG, *Le dénombrement de la seigneurie de Hallines (comté d'Artois) en 1440*, p. 5-40. Dit perkament is 2,65 m lang en beschrijft nauwgezet de uiterst complexe juridische en landbouwkundige situaties die kunnen voorkomen binnen een zelfs bescheiden heerlijkheid zoals dit plaatsje in het Pas-de-Calais. De editie van dit enige bekende exemplaar van de tekst is des te meer verantwoord, daar de gemeente Halluin (arrondissement Rijsel), waar het vandaag wordt bewaard, heeft beslist afstand te doen van het stuk.
- Jean-Marie CAUCHIES, *De la « régenterie » à l'autonomie. Deux ordonnances de cour et de gouvernement de Maximilien et Philippe le Beau (1495)*, p. 41-88, is werkelijk een voorbeeld van editie. Beide teksten beschrijven de formele structuur van de omgeving van aartshertog Filips. Ze getuigen vooral van het streven naar zelfstandigheid van een zoon ten opzichte van zijn vader en van de weerstand van deze laatste.
- Monique WEIS, *Du baume diplomatique sur les ravages de la guerre. La correspondance échangée entre le duc d'Albe et le duc de Clèves en 1568*, p. 89-134, bevat de editie van twintig brieven in oud-Duits die het Algemeen Rijksarchief in Brussel bewaart in het fonds. De regesten bevorderen een doorgedreven gebruik van de teksten, ondanks de taalkundige moeilijkheden. In de lente van 1568, tijdens de opstand van de Nederlanden, verwoestten de troepen van de hertog van Alva het hertogdom Kleef en het bisdom Münster. De oorlogsschade in deze bezette gebieden was aanzienlijk en de bevolking werd er zwaar op de proef gesteld. Willem V van Kleef maakte hierover zijn beklag bij de gouverneur-generaal. In de briefwisseling lezen we ook dat de hertog zorgde voor de opvang van vluchtelingen, politieke ballingen of onruststokers. Ze geeft ook toelichting bij het beleid van Willem V op godsdienstig vlak, dat lange tijd dubbelzinnig was.
- Violet SOEN, *Een vredesgezant worstelt met de Pacificatie van Gent. De vreemde wendingen van de vredesmissie in de Nederlanden van Jan van Noircarmes, baron van Selles (1577-1580)*, p. 135-193, publiceert tien brieven en een memorandum, in het Frans of het Spaans, afkomstig uit de archieven van Brussel en Simancas. Dankzij deze documenten kunnen we van nabij het verloop volgen van de moeilijke diplomatieke missie die werd toevertrouwd aan deze edelman uit Artesië, kapitein-generaal van de wacht aan het hof in Madrid. De baron van Selles kreeg de opdracht de Nederlanden terug te brengen op het rechte politieke en religieuze pad. De geïmproviseerde magistraat, die in het zoeken naar een geschikte oplossing te maken kreeg met protagonisten die wegens hun eisen moeilijk nader tot elkaar konden worden gebracht, nam het ene ongelukkige initiatief na het andere en handelde op eigen houtje. Zijn missie was duidelijk een mislukking. Toch kwam hij opnieuw boven water, met al even weinig succes, naar aanleiding van de Unie van Atrecht. Na de verzoening van de Waalse provincies kende hij ook in zijn militaire loopbaan geen succes en hij overleed in gevangenschap.

- Guy THEWES, *Un territoire indéfendable? L'état des forteresses aux Pays-Bas autrichiens en 1725 d'après un mémoire élaboré sous la direction du comte de Daun*, p. 193-271. Karel VI, vastbesloten om de Nederlanden te behouden, moest passende maatregelen nemen om deze gebieden te beschermen. Het netwerk van forten was een belangrijk element. Bijgevolg werd niet alleen het aantal manschappen geteld, maar werd ook een onderzoek gevoerd naar de staat van de forten die de Oostenrijkers hadden overgenomen, met uitzondering van de Barrièrestedes. Het besluit van het onderzoek, een lang anoniem verslag, heeft betrekking op ongeveer dertig installaties. Het document stelt een balans voor van de sterke en de zwakke punten van het netwerk van forten in de Nederlanden. De uitgave wordt verrijkt met een bijzonder nuttig lexicon van de vele technische termen en met een index van persoons- en plaatsnamen.
- A.S. NAMAZOVA, *Guide des documents relatifs à l'histoire de Belgique conservés dans les archives des institutions publiques de Moscou (1778-1940)*, p. 243-370. De tekst van deze handleiding die volledig werd herzien door mevrouw Françoise Thomas, wetenschappelijk medewerkster aan de Académie royale de Belgique, wijkt sterk af van de versie die mevrouw Namazova in 2004 in een beperkte oplage en onder dezelfde titel, in het Russisch en het Frans, publiceerde. De inventaris geeft een overzicht van de documenten over België die worden bewaard in de belangrijkste archieven in Moskou, in de verzamelingen van het Centraal Rijksmuseum van de muziekcultuur 'M.I. Glinka' (TSMMKG) en van het departement Handschriften van de Staatsbibliotheek van Rusland. De inhoud is bijzonder verscheiden, gaande van opmerkingen van de Russische consul in Oostende over het uitbreken van de Brabantse Omwenteling tot het archief van het parket van het Krijgsauditoraat voor de jaren 1866 tot 1940. Tal van fondsen hebben betrekking op Belgische ondernemingen in Rusland vóór de Revolutie, op internationale of private organisaties, kranten- en tijdschriftredacties, groeperingen van vrijmetselaars en ook op individuen. De grote rijkdom van deze archieven is gemakkelijk af te meten aan de hand van de index van persoonsnamen die Françoise Thomas heeft opgesteld. Deze index bevat bijna vierhonderd namen van politici, diplomaten en academici, evenals van zakenlieden, schrijvers en journalisten.

3. Publicaties in drukproef of ter perse

In drukproef:

- Véronique LAMBERT, *De Oorkonden van het Sint-Donatiaanskapittel te Brugge, 9de eeuw-1300* (verzameling in-4°) is nog steeds in drukproef. De auteur, vrijwillige medewerkster, wordt volledig in beslag genomen door nieuwe beroepsbezigheden en lijkt niet in staat het werk te voltooien binnen de ultieme termijn die haar werd toegekend. De Commissie overweegt om de voltooiing van deze publicatie toe te vertrouwen aan een andere onderzoeker.

Teksten bestemd voor zetting:

- Bryce LYON, *François Louis Ganshof: Medieval Historian and Friend*.
- Alexis WILKIN, *La datation du Polyptyque dit de 1280 de la cathédrale Saint-Lambert de Liège*.

4. Lopende activiteiten, nationale samenwerkingsverbanden en internationale relaties

- In 2009 viert de Commissie haar **175ste verjaardag**. In verband hiermee werden al twee initiatieven vermeld in het jaarverslag 2005: de publicatie van een bijzonder deel van de *Handelingen* over het leven van de Commissie tijdens de voorbije 25 jaar en het voltooiën van de indices van de *Handelingen*. Zo zal het enorme patrimonium in de 171 delen beter worden gevaloriseerd ten voordele van de onderzoekers. Deze cumulatieve index zal op onze website worden geplaatst. Overigens zal de website worden geactualiseerd, zowel op technisch vlak als wat de lay-out betreft. Bovendien werd beslist een prijs te creëren en te noemen naar Henri Pirenne, een internationaal erkend historicus die ook heel actief was als secretaris van de Commissie. Tot slot worden twee internationale colloquia georganiseerd. Het ene zal handelen over teksteditie, meer bepaald over elektronische edities. Het past in het kader van een internationale samenwerking (cf. infra). Het andere zal, op initiatief van professor Alain Dierkens (ULB), handelen over de middeleeuwse kanselarijen.
- De **Prijs Bryce and Mary Lyon** werd gecreëerd dankzij de gulheid van deze Amerikaanse historicus die al vele jaren vriendschappelijke betrekkingen onderhoudt met de Commissie, aan wie hij overigens heeft gevraagd de editie van sommige van zijn werken te verzorgen. De prijs heeft tot doel jonge onderzoekers aan te moedigen in de wetenschappelijke editie van archiefdocumenten en handschriften. Door hen aldus te belonen, verleent de Commissie hun een onbetwistbare wetenschappelijke erkenning die kan worden gevaloriseerd in een curriculum. In 2006 werd de prijs voor de tweede maal toegekend. De laureate is mevrouw Violet Soen voor haar artikel over de zending van Jean de Noircarmes (verschenen in de *Handelingen* 2005, cf. supra).
- **Belangrijkste lopende onderzoeksprojecten**
 - Mevrouw Carol CHATTAWAY, doctor in de geschiedenis aan de universiteit van Londen, verzorgt de editie van twee inventarissen van onroerende goederen die werden opgesteld bij het overlijden van Filips de Stoute (1404) en van Margareta van Male (1405). Er wordt overwogen om een editie online te plaatsen, die ook toegankelijk zou zijn op de website van het Royal College of Art.
 - De dames Nicole HAESSENNE-PEREMANS en Nicole CAULIER-MATHY (universiteit van Luik) bereiden de editie voor van het *Journal* (jaargangen 1830 en 1855-1880) van baron Michel-Edmond de Selys-Longchamps, senator, natuurwetenschapper en lid van de Academie. Deze publicatie krijgt een subsidie van de Commission communale d'histoire de l'ancien Pays de Liège.
 - Juffrouw Stéphanie LAMBEAU, licentiate in de geschiedenis van de ULB, bereidt de editie voor van het *Corpus des inscriptions médiévales belges. Époque mérovingienne - 1100*.
 - De heer Alain MARCHANDISSE, 'chercheur qualifié du FNRS' aan de universiteit van Luik, werkt voort aan de editie van het cartularium van de abdij van Aulne.
 - De heer Alfred MINKE, professor aan de Université catholique de Louvain en afdelingshoofd van het Rijksarchief in Eupen, werkt aan de editie van de *Annales gallo-limbourgeoises, 1794-1814*. Dit handschrift van een dorpsnotabele is bijzonder interessant voor de geschiedenis van de geesten in onze gewesten. Als gevolg van zijn professionele verplichtingen moet de uitgever het indienen van zijn werk echter uitstellen.

- Mevrouw Katrien VANDEWOUDE hoopt in de zomer van 2007 de index van de rekeningen van de stad Brugge (1302-1319) te kunnen indienen, waarvan de editie werd verzorgd door wijlen onze confrater Carlos Wyffels, al genoemd. De opgelopen vertraging is het gevolg van de problemen met het identificeren van de namen die ze tegenkwam. Dit werk werd onder andere gefinancierd door een subsidie van de gemeentelijke overheden en door een subsidie van de provincie West-Vlaanderen.
- Professor Jeroom VERCRUYSSSE, de heren Jacques LOGIE en Joseph VAN DEN BROECK stellen aan de Commissie voor de editie te verzorgen van de memoires van Albrecht van Saksen-Teschen, gouverneur-generaal van de Oostenrijkse Nederlanden. Ze zouden hun manuscript in september van dit jaar kunnen indienen.
- De heer Maurits VAN DURME, auteur van de reeks boekdelen *Les Archives de Simancas et l'histoire de la Belgique (IXe-XIXe siècle)*, is opnieuw begonnen, traag gelet op zijn gevorderde leeftijd, met het uitwerken van het tweede deel (letters N-Z) van de alfabetische index van de namen betreffende de gepubliceerde vier delen. Onze confrater Gustaaf Janssens gaat regelmatig na hoe dit werk vordert. Hij staat ook wetenschappelijk borg voor andere werkzaamheden, waarvan sommige al ver gevorderd zijn, van dhr. Van Durme. Zo heeft hij de eerste volledige drukproef van de *Inventaire détaillé des copies Gachard et Morel-Fatio prises sur les documents de Simancas et conservées aux Archives générales du Royaume à Bruxelles* gecontroleerd.

Voor sommige langlopende activiteiten kunnen we niet alleen met vrijwilligers werken. Een beroep doen op bezoldigde onderzoekers is absoluut noodzakelijk om te verzekeren dat ze worden voltooid. Dhr. Philippe DEMONTY, wetenschappelijk medewerker van de Commissie, werkt voort aan de *Thesaurus diplomaticus* (gewoonlijk 'Nieuwe Wauters' genoemd; de versie tot 1200 verscheen in 1999 op cd-rom) voor de periode gaande van 1200 tot 1250. Dit gedigitaliseerd repertorium met betrekking tot de oorkonden van de voormalige Zuidelijke Nederlanden, die in verschillende Belgische en buitenlandse archieven worden bewaard, vernieuwt volledig de inhoud van de volumes die in de 19de eeuw werden samengesteld. De begeleidingscommissie van het project is samengesteld uit onze consoror Thérèse de Hemptinne en onze confraters Jean-Louis Kupper en Walter Prevenier. Vandaag telt het documentaire gedeelte voor de voornoemde jaren 19.785 analyses. Deze onderneming is het resultaat van een partnerschap met het Nationaal Comité voor het middeleeuws Latijn, de secretaris van dit comité, dhr. Paul Tombeur, hoogleraar-emeritus aan de Université catholique de Louvain, directeur van het *Centre Traditio Litterarum Occidentalium*, en onze confrater Walter Prevenier, hoogleraar-emeritus van de Universiteit Gent. Er wordt ook gestreefd naar een geografische uitbreiding in samenwerking met het Atelier de Recherche sur les Textes Médiévaux (ARTEM) in Frankrijk. Er is een akkoord over het principe om de al behaalde resultaten zo snel mogelijk online te plaatsen.

Onder de leiding van onze consoror Thérèse de Hemptinne werkt mevrouw Godelieve DE MEY voort aan het derde volume van de Oorkonden van Diederik van den Elzas, graaf van Vlaanderen (1168-1177).

Het project van een toponymische databank (Topodex), ontwikkeld door onze confrater Claude de Moreau de Gerbehaye, zou de identificatie van plaatsnamen gemakkelijker

moeten maken en aldus ook het werk bevorderen van de onderzoekers die ter zake indexen moeten opstellen.

▪ **Nationale samenwerking**

- Algemeen Rijksarchief en Rijksarchief in de Provincies : Er werd een overeenkomst gesloten om de voorwaarden van wederkerigheid van de uitwisselingen van publicaties tussen beide instellingen te bepalen. Er werd een partnerschap gesloten met betrekking tot het project van gedigitaliseerde indexering van de diplomatieke briefwisseling tussen Wenen en Brussel (1740/1748 – 1790). Op 12 april hebben de leden van het Bureau de personen ontmoet die de leiding hebben over het programma betreffende het digitaliseren van de oorkonden. Zij vroegen advies en raad, meer bepaald betreffende het bepalen van de prioriteiten inzake bewaring.
- AMSAB (Instituut voor sociale geschiedenis van Gent). De samenwerkingsovereenkomst heeft betrekking op het indexeren en online plaatsen van de notulen van het Bureau en de algemene raad van de Belgische Arbeiderspartij voor de periode 1892-1940. Nadat het idee om tegelijk een publicatie op papier uit te brengen werd opgegeven, moest er opnieuw onderhandeld worden over de overeenkomst. Na nog enkele laatste kleine wijzigingen zou de overeenkomst heel binnenkort moeten worden getekend.
- Nationaal Centrum voor de Geschiedenis van de Pers (Koninklijke Bibliotheek van België). De Commissie neemt deel aan dit project, maar de samenwerkingsvoorwaarden moeten nog duidelijk worden bepaald.
- Comité du Dictionnaire du latin médiéval, Professoren Paul Tombeur en Walter Prevenier: vervolg van de *Thesaurus diplomaticus*. Cf. supra.
- Commission communale d'histoire de l'ancien Pays de Liège: toekenning van een subsidie voor de al genoemde publicatie van het *Journal* van baron Michel-Edmond de Selys-Longchamp.
- Provincie West-Vlaanderen, Stad Brugge: toekenning van een subsidie voor het opstellen van de index van de rekeningen van de Stad Brugge, zoals hierboven vermeld.
- Universiteit Gent: principeakkoord over een contract dat nog definitief moet worden opgesteld, met deze universiteit, met het oog op de productie van een vernieuwde elektronische editie van de databank *Narrative Sources* die de verhalende bronnen van de Zuidelijke Nederlanden inventariseert (professor Jeroen Deploige).
- Université libre de Bruxelles: Vervolg van de editie van de oorkonden van de hertogen van Brabant (professor Alain Dierkens en dhr. David Guillardian). Het manuscript zal waarschijnlijk voor het einde van 2007 kunnen worden ingediend.
- Akkoord over de samenwerking voor de gezamenlijke organisatie van een colloquium over de middeleeuwse kanselarijen (cf. 175ste verjaardag).

Internationale samenwerking

De internationale uitstraling van de Commissie wordt op verschillende manieren bevestigd, eerst en vooral via haar website en door het feit dat haar publicaties voorkomen in de belangrijkste nationale en universiteitsbibliotheken van Europa en Amerika. Vooral echter wordt de aandacht die zij geniet inzonderheid gemeten aan de hand van haar deelname aan vele werkzaamheden van internationale verenigingen.

Op 5 april 2006 heeft het Bureau van de Commissie de vertegenwoordigers ontmoet van het Instituut voor Nederlandse Geschiedenis (ING), die de Commissie hebben uitgenodigd om deel te nemen aan een Europees project, *Porta historica. A Network of Editors of Historical Sources*. Na afloop van dit gesprek besliste de Commissie deel te nemen aan dit project waarbij verschillende van haar Europese collega's betrokken zijn: het Institut für Mittelalterforschung (Wenen), dat deel uitmaakt van de Österreichische Akademie für Wissenschaften, de École nationale des Chartes (Parijs), het Instituut voor Nederlandse Geschiedenis (Den Haag) en het Institute of Historical Research (Londen). Een eerste vergadering vond op 13 en 14 december 2006 plaats in Den Haag. De Commissie werd er vertegenwoordigd door onze voorzitter, Ludo Milis en onze consoror Thérèse de Hemptinne.

Op Europees vlak neemt de Commissie ook deel aan de gereputeerde onderneming van de *Monumenta Palaeographica Medii Aevi*, onder de bescherming van de Internationale Academische Unie. In samenspraak met de twee Koninklijke Academies van België staat de Commissie in voor de uitgave van verschillende teksten in de *Series Belgica*.

Onze voorzitter blijft zoals voorheen deelnemen aan de werkzaamheden met betrekking tot het Repertorium Fontium Historiae Medii Aevi (Nieuwe Potthast). Onze confrater Herman Van Goethem en de administratief secretaris, dhr. Jean-Luc De Paepe, vertegenwoordigen de Commissie in het Nationaal Comité voor Historische Wetenschappen, dat aangesloten is bij het Internationaal Comité voor Historische Wetenschappen. Onze confrater Claude Bruneel vertegenwoordigt de Commissie in het Bestuurscomite van het Belgisch Historisch Instituut te Rome.